

Zasady i tryb wyboru sędziego Trybunału Konstytucyjnego K 3/26

12.5.2026 - Opublikował: Mariola Dawidek | Trybunał Konstytucyjny

12 maja 2026 r. Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok w sprawie wniosku grupy posłów na Sejm X, kadencji dotyczący ustawy o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1422, ze zm.; dalej: u.s.s.TK) rozumiany w ten sposób, że wyznacza Prezydentowi RP obowiązek odebrania ślubowania od osoby wybranej przez Sejm RP na sędziego Trybunału Konstytucyjnego, jest niezgodny z art. 126 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto Trybunał postanowił umorzyć postępowanie w pozostałym zakresie.

Orzeczenie zapadło większością głosów.

Zdania odrębne zgłosili: sędzia TK Rafał Wojciechowski, sędzia TK Jarosław Wyrembak.

W uzasadnieniu Trybunał zwrócił uwagę, że mechanizm ślubowania składanego wobec Prezydenta przez osobę, którą Sejm wybrał na sędziego TK, nie został wprost opisany w Konstytucji. Ustawodawca zwykły ma jednak kompetencję do wprowadzenia takiego mechanizmu jako elementu uzupełniającego procedurę określoną w Konstytucji i ustrojowo konieczną. Z kompetencji tej ustawodawca skorzystał, konsekwentnie przewidując ją we wszystkich ustawach kształtujących tę materię, począwszy od 1997 r. W konsekwencji Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że kompetencje przewidziane w art. 4 ust. 1 u.s.s.TK odczytywać należy w perspektywie wykonywania przez głowę państwa kompetencji przewidzianych w Konstytucji i ustawach.

Trybunał podkreślił, że na tle wywodów poczynionych w sprawie o sygn. K 34/15 obowiązek zaprzysiężenia osoby wybranej przez Sejm na stanowisko sędziego Trybunału Konstytucyjnego nie ma bezwzględnie i absolutnie charakteru. Już bowiem wówczas skład orzekający dostrzegł, że „w pewnych wyjątkowych okolicznościach mogą zaistnieć takie sytuacje, które w sposób obiektywny będą nakazywały Prezydentowi chronić wyższą wartość – niż niezwłoczne wypełnienie obowiązku przyjęcia ślubowania – jaką stanowi nadrzędność Konstytucji (...). Zajście nadzwyczajnej, obiektywnej i niebudzącej wątpliwości sytuacji (...) może spowodować, że zasada ochrony nadrzędności Konstytucji wymagać będzie (...) i uzasadniać wydłużenie czasu na odebranie ślubowania, ale tylko o tyle, o ile jest to racjonalnie konieczne do wyjaśnienia wątpliwości”.

Obowiązek przyjęcia ślubowań przez Prezydenta nie wynika w szczególności ani *explicite*, ani *implicite* z art. 4 ust. 1 u.s.s.TK, uczynionego przez wnioskodawcę przedmiotem kontroli. W przepisie tym mowa jest jedynie o obowiązku złożenia ślubowania przez osobę wybraną na stanowisko sędziego Trybunału, nie zaś o obowiązku odebrania ślubowania przez Prezydenta.

Kwestię odebrania ślubowania przez Prezydenta należy postrzegać w kategoriach realizacji konstytucyjnych i ustawowych uprawnień głowy państwa opartych na dyskrejonalnej władzy strażnika Konstytucji. Prezydent nie może być zatem zobowiązany do wykonywania jakichkolwiek czynności bez przyznania mu – jako głowie państwa – czasu niezbędnego do zrealizowania spoczywających na nim zadań. Zgodnie z wolą ustrojodawcy, podstawowym zadaniem Prezydenta jest czuwanie nad przestrzeganiem Konstytucji, tj. czuwanie nad tym, aby działania podejmowane

przez organy państwa pozostawały zgodne z przepisami ustawy zasadniczej. To właśnie Prezydent – jako głowa państwa i strażnik Konstytucji – posiada najszerszą legitymację społeczną do sprawowania władzy, pochodzącą z demokratycznych i bezpośrednich wyborów. Ustrojodawca, nakładając na niego tę szczególną odpowiedzialność – w zgodzie z zasadą poprawnej legislacji – nie mógł wyznaczyć mu obowiązków pozostających ze sobą w sprzeczności. Prezydent nie może być zatem zobowiązany do automatycznego wykonywania i podjęcia czynności w czasie uniemożliwiającym mu czuwanie nad tym, aby była ona zgodna z Konstytucją.

Obowiązki Prezydenta określone w art. 126 ust. 1-3 Konstytucji mogą zatem skutkować koniecznością wstrzymywania się przez Prezydenta z odebraniem takiego ślubowania, niemniej jednak w nadzwyczajnej, obiektywnej i niebudzącej wątpliwości sytuacji.

Skład orzekający Trybunału Konstytucyjnego: prezes TK Bogdan Świączkowski – przewodniczący, wiceprezes TK Bartłomiej Sochański – sprawozdawca, sędzia TK Rafał Wojciechowski, sędzia TK Jarosław Wyrembak, sędzia TK Justyn Piskorski.

<https://trybunal.gov.pl/postepowanie-i-orzeczenia/komunikaty-prasowe/komunikaty-po/art/zasady-i-tr-yb-wyboru-sedziego-trybunalu-konstytucyjnego-4>